

Hannu Anttila & Ville Kaarnakari

Akseli Anttila

"Torpparin pojasta punakenraaliksi"

Akseli Anttila

"Torpparin pojasta Punakenraaliksi"

Hannu Anttila & Ville Kaarnakari

Akseli Anttila "Torpparin pojasta Punakenraaliksi"

© Hannu Anttila 2015

Kannen kuva Eino Anttila

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 9789523300705

Sisällysluettelo

Alkusanat	7
Taustaa	9
Lapsuus ja nuoruusaika	11
Mäntän ja Vilppulan taistelut	14
Tampereen taistelut	27
Vankileiri	30
Ruotsin kautta Neuvostoliittoon	37
Kansainvälinen sotakoulu	39
Frunzen-akatemia	44
Lenin-koulu	46
Kronstad 1921	48
Kiimasjärven taistelu	48
Pääkönniemi	53
Espanjan sisällissota	64
Ministeri	67
Talvisota	70
Välirauhan aikaa	82
Kansanedustaja	86
Jatkosota	93
Litteitä	101
Lähdetiedosto	109

Alkusanat

Akseli Anttila on yksi niistä tuntemattomista Neuvostoliiton sankareista, jotka omistivat elämänsä puna-armeijalle. Vaikka Akseli Anttila ei ehtinyt mukaan itse vallankumoukseen, oli hän mukana puolustamassa Neuvosto-Venäjää vallankumoussodissa ja neuvostovaltaa maan sisäisten levottomuuksien aikana. Maailmansodan aikana hän oli osaltaan luomassa Neuvostoliitosta suurvaltaa.

Markku Salomaa

»Suomi menetti Anttilassa hyvän sotilaan, mutta ehkä vielä paremman näyttelijän«

Olli Kolho

Taustaa

Sain vajaa kymmenen vuotta sitten haltuuni isäni serkulta, Eino Anttilalta¹, hänen opistossa tekemänsä sukututkimusasiakirjat. Vasta silloin sain kuulla ensimmäisen kerran, että suvussamme on tällainen "sotakenraali", Akseli Anttila.

Siitä alkoi projekti, joka jatkuu edelleen. Tiedon keruun hitaudesta johtuen projekti on kestänyt pitkään. Vielä puuttuu paljon tietoa hänen urastaan ja elämästään. Tässä vaiheessa tuntuu mielekkäältä julkaista välitilinpäätöksenä "1. painos". Kansien väliin saatettu kirja kannustaa varmasti jatkamaan tiedon etsintää.

Olen käynyt Suomessa monissa arkistoissa tutkimassa satoja mappeja. Käsieni lävitse on kulkenut useita tuhansia papereita, joista suurin osa ei ole välttämättä liittynyt Akseliin mitenkään.

Olen tutkinut kirjoja kirjastoissa. Olen ostanut itselleni Akseliin liittyvää kirjallisuutta mahdollisuuksien mukaan. Sukulaisilta ja tuttavilta olen saanut muistitietoa ja valokuvia. Olen ottanut yhteyttä moniin asianharrastajiin ja tutkijoihin ja saanut heiltä useasti vinkin henkilöstä, joka voisi tietää jotakin. Tiedon keruu on ollut pienten palojen yhdistämistä palapelin tapaan.

Tiedon etsiminen on avannut minulle monia mielenkiintoisia tietolähteitä ja vierailupaikkoja. Kävin muun muassa Pietarissa haastattelemassa Akselin tuntenutta Irma Ahmatovaa ja sain häneltä tietoa ja valokuvia. Hänen moskovalaiset ystävänsä johdattivat minut Akselin hautapaikalle, missä minulla oli tilaisuus vieraila 23.4.2015.

En aio kirjoittaa historiaa uusiksi. Sen vuoksi en ole juurikaan käsitellyt eri sotiin liittyviä syitä. Sotahistoriasta ovat ammatti-ihmiset kirjoittaneet tarpeeksi.

¹ Akselin veljenpoika

Kaikkia lähdetiedostossa mainittuja tietolähteitä en ole käyttänyt suoraan. Tiedot tukevat pääsääntöisesti hyvin toinen toisiaan, joten pidettäköön tietoja todenperäisinä, kunnes joku toisin todistaa. Muiden kirjoittamaa tekstiä en ole yrittänyt suuremmin muuttaa, koska en pidä itseäni hyvänä kirjoittajana.

On luonnollista, että muistitiedoissa asiat voivat hieman elää ja poiketa toisistaan. Arkistolähteissä sekä kirjoissa on ollut joskus ristiriitaisiakin tietoja. Tärkeitä lähteitä ovat olleet useat kirjeet ja Venäjältä saadut asiakirjat, jotka vahvistavat monen asian todenperäisyyttä Akselin elämänvaiheista.

Suurimman kiitoksen osoitan Timo S. Laaksolle (Finnpoisk Tmi) Itä-Helsinkiin. Hän on tehnyt valtavan työn kääntäessään hakemuksia ym. papereita Venäjäksi ja päinvastoin. Lisäksi hän on omaloitteisesti ottanut selvää Venäjältä eri arkistoista ja henkilöiltä Akseliin liittyviä tietoja. Ilman häntä tästä projektista ei olisi tullut mitään.

Tähän loppuun laittaisin vielä toivomuksen sukulaisille ja muille Akselista mahdollisesti tietäville: Jos vielä jostain löytyy tietoa hänen elämänsä vaiheista, niin kiitollisena ottaisin sen vastaan. Minuun voi ottaa yhteyttä sähköpostilla: anttil.h@elisanet.fi

Helsingissä 29.9.2015

Hannu Anttila

Esikoiskirjani kertoo isöätini veljestä Akseli Anttilasta (1897-1953). Karattuaan Kalevankankaan vankileistä 1918 kulki hänen tiensä Ruotsin ja Norjan kautta Neuvostoliittoon jossa opiskeli upseeriksi ja oli osaltaan luomassa neuvostoliittolaista suurvaltaa.

Hannu Anttila

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi